

Sammanfattning av NTT- seminariet Från kunskap till kompetens på Åland den 31 oktober

Programmet bestod av två huvudsakliga delar – dels NTT - rapporten (bakgrund, presentation och paneldiskussion) och dels ett exempel på hur man arbetar inom ett specifikt företag för att utveckla personalen och kompetensen. I seminariet deltog drygt 30 personer.

NTT:s rapport – del 1: Presentation av rapporten

Bakgrunden till Tanketankens (tankesmedjans) arbete, det som sedan utmynnade i rapporten, presenterades av Sigrún K. Magnusdottir – tidigare NVL-koordinator för Island. En bärande tanke var titeln för en nordisk rapport från 2005 – "Norden som global vinnaregion" – nämligen hur vi kan /vilka kompetenser som behövs för att bibehålla en fortsatt välfärd för alla i Norden.

Två av rapportens författare, Ingegerd Green (Sverige) och Leena Jokinen (Finland) presenterade sedan rapporten. Ingegerd Green betonade att det som genomsyrar NTT:s rapport framför allt handlar om synen på kunskap, d.v.s. att istället för en syn på kunskap som baserad på fakta (veta att) valt en handlingsinriktad kunskapssyn, och att man därför väljer att tala om kompetens. Rapporten kan å ena sidan sammanfattas i tre kompetenser som författarna ansett nödvändiga för framtida nordiska samhällen ("framtiden är redan här!" sa Ingegerd G.):

- yrkeskompetens,
- social kompetens och
- personlig kompetens

Rapporten mynnar ut i 19 utgångspunkter att skicka vidare/budskap för ett konkurrenskraftigt Norden. Rapporten kan laddas ner från nätet via följande Internet-adress: www.nordvux.net/page/457/nordisktanketank.htm

NTT:s rapport – del 2: Paneldiskussion om rapporten

Paneldiskussionen var tvådelad. Först gavs ordet till den åländska panelen och efter det gavs ordet till den finlandssvenska panelen.

Den åländska panelen bestod av Gösta Helander (Ålands landskapsregering, Utbildnings- och kulturavdelningen/ yrkes-utbildningsbyrån), Anders Ingves (BirkaLine) och Katrin Sjögren (Ålands lagting).

Gösta Helander ställde sig frågande till – 1) vad rapporten ger utöver det som andra, liknade rapporter från näringslivet redan pekat på; 2) att det finns en skillnad mellan kommitténs uppdrag, så som det skrivs fram i början av rapporten, och det rapporten resulterar i; och 3) vad som är tyngdpunkten. För det sistnämnda utgick från en indelning i vi är överens om (vilket han menade är ointressant), vad vi har olika åsikt om (om detta bör vi föra en fortsatt dialog) och vad vi ännu inte har en aning om (vilket han menade är viktigast). Vidare lyfte

innebörden av entreprenörskap, vanligen omnämnt i termer av företagande. GH efterlyste istället en diskussion om företagande som en egenskap, och menade att entreprenörskap inom t.ex. offentlig sektor i så fall kan få en ny betydelse.

Anders Ingves (AI) problematiserade den paradox som presenterades – att forskare avlönas för att få fram nya rön men inte gör något med dem – och menade att just detta är det viktiga: Några måste ges möjlighet att tänka utan krav på direkt tillämpning, andra kan jobba med att hitta tillämpningar för dem. Kompetensen att lära, något som lyfts i flera sammanhang idag, saknas i rapporten. Näringslivet har idag ofta fokus på det NTT benämner kunskap medan det som i rapporten benämns kompetens ger nya idéer. Rapportens 19 punkter inte är nog, det måste till mera (replik: läsaren har ett ansvar för att fortsätta efter rapporten).

Katrin Sjögren (KS) menade att rapporten utgör en utmärkt ingång till frågorna: dess omfattning och språk gör den lättillgänglig och man får en god överblick över vilka frågor som är centrala att arbeta med. Vidare tydliggjorde den vikten av nordiskt arbete och nätverk.

I den finlandssvenska panelen ingick Jyrki Ijäs (Folkhögskoleföreningen); Johanni Larjanko (EAEA – European Association for the Education of Adults) och Ulf Wikström (Åbo akademi, Kurscentralen).

Ulf Wikström (UW) kritiserade NTT för att den helt negligerat validering inom högskolevärlden (jfr APEL och det finska AHOT), WBL och inte beaktat det tankemodell om kompetenser som t.ex. TUNING - metoden fört fram.

Jyrki Ijäs (JI) saknade aspekter relaterade till medborgarsamhällets kompetens, d.v.s. kompetenser som behövs i andra delar av samhällslivet än i arbetet.

Johanni Larjanko (JL) Ansåg att rapporten tar upp intressanta frågeställningar och alldeles tydligt också vill visa på möjligheter till handling. Samtidigt saknas kanske ett vidare samhällsligt perspektiv. Hur kan bildningsorganisationer i framtiden aktivt stöda utvecklingen av demokratiska samhällen, vilken är bildningens och utbildningens roll och plats? Vilken plats eller roll är given och vilken plats eller roll vill man ha?

Sammanfattningsvis kan rapportens styrka ses som att den är användbar för politiker, den pekar ut politiska utmaningar, den ger underlag för att diskutera entreprenörskap som förhållningssätt även inom offentlig sektor, för näringslivet kan den synliggöra vikten av att diskutera kompetens istället för kunskap. Rapportens svaghet är framför allt att den upprepar det som andra rapporter redan sagt (och därmed inte tillför så mycket nytt), att centrala kompetenser som diskuterats i andra sammanhang – lära att lära, medborgarsamhällets kompetenser – eller kompetensmodeller som redan har en stor spridning (t.ex. TUNING) inte beaktats.

Hur utvecklas personalen och kompetensen inom ett företag

Olav Hellman personalchef KWH Mirka ltd

- se separat powerpoint-presentation